УДК 17.022.1
DOI https://doi.org/10.32838/2709-2933/2020.2/08

Тарасюк Л.С.
Таврійський національний університет імені В. І. Вернадського

ПОВЕРНЕННЯ ВТРАЧЕНОЇ ТАЇНИ СВІТОБУДОВИ

У даній статті розглядається феномен цілісності в бутті людини як один з адаптаційних механізмів подолання конфліктів як зовнішніх, так і внутрішніх. Феномен андрогінності прояснює цілісність особистості, розкриває її якості в їхньому максимальному прояві. Одним з таких механізмів є творчість, завдяки якій людина може створювати та одухотворювати своє буття та буття інших.

Ключові слова: *творчість, таїна, цілісність, андрогінність, людина, буття.*

Філософська антропологія розвиває інноваційне знання, і, як передвісник майбутніх змін у суспільстві, змін на краще, сучасна антропологія допомагає розширити горизонти мислення, актуалізувати філософський світогляд – самостійний, критичний, творчий і системний. У сучасному світі, незважаючи на складність ситуацій у всіх сферах буття, творчість стає справжньою перетворювальною силою; вона збагачується новими філософськими дослідженнями, сутнісно розширюючи своє значення в суспільстві, виконуючи духовно-регулятивну функцію в життєдіяльності людини й соціуму. Утрачена таїна світобудови може бути повернена людині для переживання й творчого споглядання. Цілісне гармонійне буття людини дозволяє їй зберігати таїну особистості, роздрібненість буття провокує втрату, зраду своєї духовної сутності, чим і зумовлена *актуальність* даної проблеми.

Ціль даної статті: з'ясування цілісності у бутті сучасної людини, її практик самовизначення та саморепрезентації, а також уявлення себе іншою із урахуванням реалій суспільства ризику.

Викладення основного матеріалу. Звернувшись до великих геніальних дослідників, треба визнати, що вони вміли споглядати тайни світобудови й здивовуватися їм щиро й глибинно. Можна було б сказати, що великий дослідник стає до свого дослідження з відчуттям, що він протистоїть якійсь великій таїні, і закінчує свою працю з переконанням, що він не оволодів таїною світу й не вичерпав її. Всяке серйозне дослідження веде нас у глибину буття, але на один крок; ніяке пояснення не вичерпує цієї глибини. Через своє дослідження науковець сам дотикається до величної таїни, і насамперед, це необхідно йому. Цим можна пояснити вибір теми дослідження: ми не випадково обираємо ту чи іншу тему. Тема, яка нас спонукає до дослідження, є актуальним максимумом того, що необхідно для нашого внутрішнього світу. У наших дослідженнях ми виділяємо з цієї понад складної й таємно-зв'язної матерії окремі «фрагменти» або низки; і тому ми повинні пам'ятати, що таких виділених і теоретично препарованих частин у реальному світі немає… Ми забуваємо, що в дійсному світі цей одиничний фрагмент стоїть у різноманітному взаємовпливі з іншими «фрагментами» і що ця окрема природно-закономірна низка залучена в неосяжну матерію інших, по-своєму закономірних низок [5, с. 495]. Творчість допомагає людині відновити андрогінізм, таке гармонійне поєднання й узгодження всіх її світів, що максимально наближує до цілісності особистості.

Сенс філософії – духовне відродження людини, і це відродження – другий історичний Ренесанс для творчої самореалізації кожної індивідуальної людської сутності. Сучасна філософія – філософія сили людського духу, яка, не нав'язуючи волі іншим, веде до соціального та духовного співробітництва на загальному шляху людства. Сучасний філософський максимум – ніхто не може виграти коштом іншого: індивідуум діє за своїм самопізнанням, реалізацією своєї духовної сутності. В епоху духовної революції кожен окремо має створити сам себе через усвідомлення творчої верховної сили, що керує всіма процесами, – Креативності та Творчості; заперечення внутрішнього пошуку й зовнішня сліпа віра – це застій розуму й повна відсутність любові.

Істинний пошук нерозривно пов'язаний з творчістю і виражений як прояв духу в дії, але в дії, що не виявляє, а створює. Якщо взяти до уваги, що мозок людини складається з трильйона синапсів, а кількість нервових клітин, які передають інфор-

мацію, перевищує десять трильйонів, то навіть із фізіологічних даних випливає висновок про можливість величезного потенціалу. Одна частина людей перебуває в пасивному стані, інша – в активному, третя – у стані пасивної активності; а значить, активна частина людства проводить активну роботу з підкорення еволюції: творче начало, розум, вище начало, інтелект, чуття, мудрість, мудрість майбутнього, інтелект минулого – питання активної частини людства. Виходячи з цього, можна виділити фактори, які впливають на поведінку людини:

1) рівень духовності;
2) рівень підсвідомої агресії;
3) рівень комунікаційності людини;
4) ступінь адаптації в новому середовищі;
5) рівень свободи від усталених традицій, способу існування культури навколишнього середовища;
6) рівень свідомості.

Ці фактори впливають на актуалізацію, реалізацію креативності. Завдяки актуалізації, ідея переходить до об'єктивованого світу, унаслідок чого народжуються плоди творчості. Об'єктивація є процесом утілення ідеї в тому чи іншому професійному матеріалі, в артефакті, творі (монографія, роман, кінофільм, скульптура тощо), у тому, що найчастіше й розуміють як творчість у точному значенні слова.

Зауважимо, що творчість має два змісти: внутрішній творчий акт і творчий продукт, який виявляється зовні. Важливо зрозуміти, чи є творче втілення об'єктивацією, чи потрібно розрізняти об'єктивацію та втілення. У першому розділі ми вказали, що природа об'єктивації амбівалентна: об'єктивацією може бути творче втілення ідеї, а може бути її падіння, утрата. Творчість – це прорив до нового світу, у творчому стані людина окрилена, творчість має подолати матерію світу. Тобто творець поставлений перед світом об'єктивації, а результати творчості повинні ввійти до шляху об'єктивації: у цьому і є одна з головних проблем креативності; це своєрідна драматичність творчості. Креативність справжнього філософа повинна змінювати світ, а не лише його збагачувати філософськими творами. М. Бердяєв, розглядаючи цю проблему, зазначав, що людина в стані творчості перебуває в деякому злеті, прагне не до реалізації цілі, а до прояву та втілення такого стану [1, с. 512]. Тобто цілісна людина не може залишатися в собі, вона повинна вийти за власні межі. Цей вихід мислитель називає втіленням. Але творчість не має форми, у творчості немає матерії, немає змісту без форми; творчий акт завжди безкінечний, а форма творчого акту – конечна. Якраз мистецтво втілювати створене у світі об'єктивації є тим мистецтвом, яке проявляється щораз унаслідок опору матерії творчому акту. Власне, мистецтво людини є якраз перетворенням цієї сили опору на силу творчу, на творчу зброю. М. Бердяєв говорить далі, що творчий вогонь у людині може зникнути у встановлених соціальних формах, що «втілення духу може стати об'єктивацією духу, і тоді вже дух неможливо впізнати у втіленні. Об'єктивація духу є виснаженням духу» [1, с. 514]. Він досить глибоко розуміє проблему втілення креативності у світі людини: «Творчість есхатологічна, тому що вона зі своєї причини пов'язана з незадоволенням цього світу. Творчість є кінець цього світу і є початок нового світу» [1, с. 515]. Філософа-персоналіста дивує, чому раніше не було помічено есхатологію креативності, він пояснює це двома перспективами творчого акту:

1) кінець цього світу, початок нового світу;
2) удосконалення та зміцнення цього світу.

Сам творчий акт пізнання теж має есхатологічний характер. Пізнання об'єктивується й перетворюється на царство законності, необхідності, а творча свобода людини саме укріплюється й загартовується в опорі цього світу, у його невдоволенні творчістю, тому що творчість несе кінець і новий початок. Творчість за своїм характером ноуменальна, але вона знаходить себе у світі феноменальному, продукт творчості належить до феноменів; у ньому висвітлюється вічне. Пізнання та творчість здійснюються через об'єктивацію. З аналізу доцільного освоєння реальності випливає, що пізнання існує в двох формах: 1) пізнання вже пізнаного; 2) пізнання ще непізнаного. Для здійснення пізнання й творчості потрібна воля та натхнення. З'ясовуючи, що необхідно для здійснення пізнання й творчості, виявляємо головні відмінності між пізнанням і творчістю. Пізнання є процесом особистісного переживання, аналізу й узагальнення вже неіснуючого буття, тоді як творчість є процесом особистісного створення нового буття – це не просто примноження буття, а поява чогось самобутнього, неповторного, унікального [1, с. 261]. Пізнання здійснюється через об'єктивацію буття, творчість також є актом об'єктивації: особистість створює не весь світ у цілому і не все буття в цілому, а лише деякі об'єкти, своїм внутрішнім змістом і формою визначаючи ідею Творця. І пізнання, і творчість є об'єктивацією свободи людини, свободи як можливості ставати й бути ким завгодно. У пізнанні й творчості присутні як воля, так і натхнення. Воля до натхнення возвеличує волю до влади, звільняючи її від деструктивної самотності. Навіть більше, воля до натхнення долає волю як таку, як

одне спрямоване прагнення. Трагічна суперечливість пізнання й творчості багато в чому аналогічна суперечливості волі й натхнення. Якщо воля є прагненням до буття, то натхнення – самим буттям. Воля до натхнення реалізується у волі до пізнання й волі до творчості – двох досить суперечливих началах; подоланням же такої суперечливості є розуміння творчості як процесу, який коріниться в культурі, але виходить за її межі. У дослідженні сам собою постає висновок, що андрогінність людини і є таїною її цілісності, у своєму максимумі є її кульмінацією.

У філософській антропології існують дві інтенції свідомості – інтенція до поневолювального світу об'єктності, до царства необхідності й до світу справжнього, до царства свободи. Феноменально-природний світ має символічний характер, він повний знаків іншого і є симптомом роздвоєння й відчуження щодо духу. Немає природного об'єктивного світу як реальності в собі, є лише два світи: вільний божий і вільний людський. Об'єктивний світ є рабством і гріховністю [1, с. 512]. Об'єктивація, невіддільність феноменального світу зовсім не означає, що світ людей, тварин, рослин, мінералів і так далі, нереальний і що за ним є зовсім несхожі речі в собі, а значить, що цей світ перебуває в невідповідному й аморальному стані, у стані рабства, утрати свободи, кризи, ворожнечі, відчуженості, примирення з необхідністю. Об'єктивація є пауперизм, екстеоризація, підвладність умовам простору, часу, причинності, раціоналізації. В екзистенційній глибині людина перебуває в спілкуванні з духовним світом і з усім космосом. Аналізуючи твори М. Бердяєва, у яких присутній дух персоналізму, зіштовхуємося з можливістю вивчати цілісність саме в контексті культурології, антропології, метаантропології; а досліджуючи поняття об'єктивації креативності, доходимо висновку: креативність компенсує людині втрачений зв'язок із глибинним світом, що надає їй сенс власного буття в культурі.

Пробудження й розвиток свідомості супроводжується роздвоєнням і відчуженням. Людина повинна пережити критику самосвідомості, критику розуму, а проходження через об'єктивацію є долею духу в цьому світі. Об'єктивація в позитивному значенні може озброювати й захищати людину [1, с. 427]. Доречно провести аналогію щодо цілісності особистості: її онтологічного сутнісного ядра, яке дає духовний імунітет і захист. У цілісності духовного «Я» людини заключається таїна особистості. М. Бердяєв до самої глибини дослідив поняття об'єктивації творчості, дійшовши висновку, що в таїні об'єктивації прихована таємниця світу, у ній джерело зла й страждання світового життя. Проблема об'єктивації не має нічого спільного з проблемою психічного, фізичного й навіть буденного співвідношення суб'єктивного та об'єктивного. Ця проблема екзистенційна, яка означає розпад і сковування світу, відчуженість і рабську залежність; вона породжена гріховністю екзистенційного суб'єкта, для якого все екстеріоризується й підкорюється необхідності. Ознаки об'єктивації виникнення об'єктивних відносин у світі проявляються в таких чинниках:

1) відчуженість суб'єкта від об'єкта;

2) переважання неповторно-індивідуального, особистого над загальним, над безособистісно-універсальним;

3) панування необхідності, детермінація зовні, насилля й закриття свободи;

4) пристосування до безмежності світу та історії, до посередньої людини, соціалізації людини та її думки, оригінальності, яка знищується.

Цьому протиставляється спілкування в симпатії й любові, подолання відчуженості; персоналізм, вираження особистісно-індивідуального характеру різного існування; перехід до царства свободи, визначеного внутрішньо, перемога над рабством необхідності; перевага якості над кількістю; творчості над пристосуванням. Феномен і ноумен визначені процесом об'єктивації. Боротьба проти влади об'єктивації є духовним повстанням ноуменів проти феноменів, духовною революцією. Ноумен є дух, є особистість, є свобода, є творча енергія, що діє в цьому світі. З огляду на це, завданням творчості, як зазначає М. Бердяєв, є визволення від необхідності, від насильницької влади об'єктності в природі та історії, набуття духовності й свободи як повноти реального існування, завжди особистісного на своїй вершині, особистого, і разом з тим, ком'юнітарного. Дух супротивний не за природою, а за залежним становищем, зовні скутим і зв'язаним; цей світ є моєю об'єктивацією, яка породжує ідолів та ілюзії свідомості, тому я можу створити інший, кращий світ. Отже творчість є виходом за межі об'єктивації, вона компенсує те, що не може дати об'єктивований світ. Усе зводиться до традиційної проблеми співвідношення духу й матерії. Світ матеріальний має певну реальність, і ми перебуваємо в дуже великій від нього залежності. Моє тіло входить у цілісну структуру мого образу, моєї особистості, Я не безтілесний дух. Але тілесна структура людини перебуває в тому становищі природного світу, який породжено об'єктивацією, тобто екстеоризацією, відчуженням, рабством. Тілесний

світ може вийти з об'єктивації в суб'єктивність, тобто вийти до духу, до духовного стану. Це є шлях перетворення природного світу [1, с. 430].

Пророки людства, його творчі генії приходять у цей світ зі світу ноуменального, це – посланці Духу. Але немає безперервного еволюційного процесу, а є перервний, стрибковий творчий процес, який повинен стати креативно-активним. Геній – несвоєчасна людина, людина, неадаптована до свого часу, вона кидає виклик світові. Але геній несе в собі динаміку Духу, він ніби передбачає століття, виявляючи ілюзію цього світу. Есхатологія креативності якраз у тому, що творчості не вдається подолати об'єктивацію цього світу. Можна сказати, що творчі втілення людини мають подвійне значення, у них відображається боротьба двох світів. Творчість помирає, коли вона не може реалізуватися: будучи однією з актуальних проблем нашого суспільства, вона вимагає від людини продукти творчості, не надаючи для їхньої реалізації ніяких ресурсів; окрім того, творчість повинна долати великі перепони до своєї об'єктивації.

«Досліджуючи світове та історичне середовище, у яке проривається і входить новий творчий акт, детермінізм і натуралістичний еволюціонізм удають, що пояснюють сам творчий акт. Безумовно, великі творці залежать від світового середовища, від своєї історичної епохи й від історичних сил, що діють у ній. Але головна проблема в тому, що вони вносять принципово нове, те, чого не було у світовому та історичному житті, що вони вносять, а не що отримують, що з них виходить, а не що в них входить» [1, с. 504]. Можливо, основна помилка в тому, що креативність намагаються пояснити з досвіду минулого, а вона може бути пояснена лише з майбутнього. М. Бердяєв пише, що в цьому таїна творчості й поява новизни, у цьому таїна свободи. Саме відмінність між минулим і майбутнім існує лише до часу об'єктивного світу [1, с. 512]. «Духовність стосується всієї повноти життя, до цілісної людини <…> Цілісна людяність, завжди пов'язана з духовністю, долає фальшивий дуалізм, втілює дух, одухотворює плоть, одухотворює всі форми діяльності. Цілісна людяність буде новою духовністю, яка буде стосуватися всіх сфер життя людини» [1, с. 259–260]. М. Бердяєв зазначає: «Об'єктивація духу в культурі є його соціалізація. Культура має соціальну природу. Звідси значення традиції. Аристократичний початок у культурі, без якого вона неможлива, ніскільки не протирічить її соціалізованому характеру. Водночас культура має символічний характер, усі її досягнення не реалістичні, а символічні. Ідеал досконалої об'єктивації духу в культурі, в пізнанні науковому і філософському, в мистецтві, в моральному і соціальному порядку є ідеал класичний. Класицизм у творчості є завершена об'єктивація, вихід духу в кінечне, досягаючому досконалість» [1, с. 271–272].

Як було сказано вище, акти творчості зустрічають опір об'єктивного світу; сила свободи вимірюється силою опору. Свобода в цьому світі є не насолодою, а боротьбою. Фіхте вважає, що «Я» є «не-Я», чинячи опір тому, що потрібно подолати, за Фіхте, це не є остання істина [6, с. 178]. Остання істина для нього – це те, що «не-Я», яке подавляє тяжкість об'єктивного світу, породження об'єктивації, закриваючи інші «Я» [6, с. 179]. Таким чином, драма в тому, що креативна новизна підкорена законам об'єктивного світу. Визначаючи поняття об'єктивації, можна зазначити, що вона набуває сенсу лише як момент актуалізації, коли стає можливістю розвитку й комунікації особистостей.

Б. Паскаль стверджував, що «свідомість нікчемності людини є ознакою її величі» [6, с. 85]. Можливо, людина духу усвідомлює свою нікчемність перед могутністю пізнання і створення, що й заважає їй утілювати свої творчі задуми й разом з цим допомагає долати перепони в об'єктивованому світі.

М. Бердяєв зробив висновок, що таїна особистості в незмінності в зміненні («неизменность в изменении») [1, с. 659]. Мислитель зазначає: «Людині притаманна туга за цільністю. Кожна особистість андрогінна, містить в собі смутні спогади про свою колишню цілісність» [1, с. 13]. Проте життя статі настільки спотворене, що воно збільшує роздроблення людини. Стать за своєю природою не цнотлива, тобто не цілісна. До цілісності веде лише справжня любов, любов у духовному плані, душевному й фізичному. Лише гармонія за всіма планами буття людини в єдиному надає можливість цілісності, відтворену через любов. Тому людині притаманна туга за цілісністю і тому любов – пошук, подолання розпаду чоловічого і жіночого начал. Феномен андрогінізму має дві протилежні сторони. Перша – це всі спотворення, що стосуються цього явища, це виклик вийти за межі, але це деструктивні дії. Друга сторона – це воля до пізнання, творчості, створення нових моделей буття. Серединою цього феномена і є цілісність, яка надає можливість людині постійно створювати, а деструктивну частину поступово перетворювати й робити її підґрунтям для створення нового буття. От ми й маємо екзистенційні явища – гермафродизму й андрогінізму.

Цілісність людини активізує її інтуїцію, можна сказати: інтуїція – міст цілісності. Проходження цих сходинок свого власного досвіду саме через

пізнання й творчість і є таїною буття людини. Сама таїна завжди пов'язана з творчістю, а творчість завжди сакральна, тому що вона виходить, народжується із духовних глибин. Слова «цілісність» і «зцілення» мають однакові корені, що засвідчує внутрішній стан цільності як деякого зцілення через прояв гармонії. Поняття «*синдерсис*» означає тонке розуміння, поєднане з безпомилковою інтуїцією. Як називати «великий синдерсис» – це трон розуму, основа мудрості; хто ним володіє, той подолає все. Це Дар Неба, найбільш бажаний, найбільш цінний, найбільш головний. Сенс синдерсису – у природному потягу лише до того, що узгоджено з розумом і інтуїцією й узгоджується з вибором правильного шляху. Інтуїція – «споглядання», придивляння, безпосереднє осягнення істини без логічного аналізу, що ґрунтується на образності, емпатії та досвіді, проникливість. Цілісна людина поєднує в собі ці гідності повною мірою. Ми з'ясовуємо, що таїна андрогінної особистості є саме в її творчості. Анрогінна особистість розвиває себе до тої міри, коли в її внутрішньому світі гармонійно поєднуються й чоловіча, і жіноча енергія. Необхідною складником в цьому процесі є співтворчість чоловіка й жінки, яка надає можливість повною мірою проявити цілісність особистості. Ідея андрогінізму говорить нам про поєднання божественного й людського, а отже про цілісну сутність людини.

Слідуючи традиції класичної та новокласичної філософії, необхідно визнати, що одним з перспективних напрямків дослідження є розгляд інтроверсального андрогінізму в онтологічному ракурсі, в межах якого відкривається можливість визначити стратегії, які виводять людину на подолання внутрішньої конфліктності «чоловічого» й «жіночого» начал, до набуття андрогінної цілісності буття.

Г. Гегель зазначив, що «суб'єкт вбачає в об'єкті свій власний недолік, свою власну односторонність, вбачає в об'єкті дещо притаманне до його власної сутності і в той же час йому не достаючої. Однією з умов подолання половинчастості і набуття своєї цілісності є інша людина – «друга половина», інше «Я». Людина володіє унікальною здатністю заповнювати себе через відносини з іншою людиною, знаходити в іншому своє власне продовження, розкриватись в ньому у всій повноті своїх сил. Власне «Я» стикається з буттям іншої людини, проникає в «простір» духовного світу іншої особистості.

Висновок, до якого підводить нас мислитель, гранично простий: досконале, божественне завжди й у всі часи означає єдине, благе, цілісне. Саме єдине й цілісне проявляється через творчість, співтворчість чоловіка й жінки, але в сакральній глибині їхнього буття, а це означає таїну творчості цілісності особистості.

Висновки. Отже, досліджуючи поняття таїни творчості андрогінної особистості, констатуємо, що закономірно взаємопроникають такі аспекти буття людини: творчість, стать, свобода, духовність, любов. Ці складники проявляють саме цілісність особистості. Цілісна особистість – вільна, творча, любляча, здатна й іншим допомогти в розкритті потенціалу та реалізації його. Але таємничість творчості особистості необхідно розглядати в контексті поєднання з таїною всесвіту. Як зазначає І. Ільїн: «Світ залишається, насамперед, – великим і таємничим дивом, яке виникло з творчості деякої розумно-сокровенної Влади, наділеної цілісно-образною силою, яка рухається до деякої віддалено-сокровенної цілі» [5, с. 495–496]. «Хто визнає таїну всесвіту, той як дослідження правильно зрозуміє завдання; а саме, він навчиться послідовно відрізняти між самим предметом і спостережним змістом досвіду <…> Насправді все залучено до великого процесу всеєдиного й таємничого всесвіту» [5, с. 497]. Тому можна зробити висновок, що сама таїна містить у собі цілісність, яка є відображенням, проявом світової таїни. Цілісність особистості може проявитися через таїну її творчості. «Дослідження складається зовсім інакше залежно від того, споглядає дослідник свій «уривчастий вміст» *в промені світової таїни* й великому контексті Предмета, або ні» [5, с. 498]. Філософ пояснює: якщо дослідник забуває про велику таїну цілісного всесвіту, якщо він приймає уривчастий вміст за першопочаткову й самодостатню величину, тоді він утрачає таємну глибину і в предметі, і в досвідному змісті. Він ізолює свій «уривок» від духу Цілого й робить його плоским і мертвим [5, с. 498].

«Утрачена таїна світобудови може бути повернена людині для переживання й творчого споглядання. Ось чому людині необхідно відновлювати свою цілісність через акт пізнання й творчості. І смисл андрогінності полягає саме у відновленні цілісності через творчість. Таїна ніколи не буде доступна для простого чуттєвого спостерігання. Вона не буде доступна й аналітичному розсудку. Предметна таїна світобудови доступна для глибинного споглядання. Саме такий був у загальному й цілому акт великих дослідників. Вони підходили до світу з відкритим, люблячим і здивованим серцем; вони спостерігали, споглядали й медитували: вони думали, глибинно відчуваючи предмет, і схилялись перед його мудрою таємністю й до кінця радісно впевнюва-

лись у ній. Їхнє серце трепетало разом із всесвітом і перебувало в ньому. І тому світ жив у них і розкривав перед ними свої глибини; а вони самі були не лише дослідниками світу, але й мудрецями й улюбленцями природи» [5, с. 498]. Майбутнє передбачається у відродженні саме такого пізнання, до якого й здатна цілісна особистість, і в цьому є таїна її творчості. Сама позитивна наука, емпірична, довідна – та, яка вводить у споглядання великої таїни всесвіту. Таїна особистості проявляється саме через творчість, створення нових артефактів культури й інших різноманітних форм буття як духовного, так і матеріального світів.

Список літератури:

1. Бердяев Н.А.: Дух и реальность. Вступ. ст. и сост. В.Н. Калюжного. ООО «Издательство АСТ»; Харьков: «Фолио», Харьков (2003).

2. Бердяев Н.А.: Спасение и творчество. Эрос и личность. Философия пола и любви. Прометей, Москва (1989).

3. Бердяев Н.А.: Философия неравенства. Письма к недругам по социальной философии. АСТ: Астрель: Полиграфиздат, Москва (2010).

4. Бердяев Н.А.: Эрос и личность. Философия пола и любви. СПб: «Азбука-Классика», Санкт-Петербург (2008).

5. Ильин И.А: Религиозный смысл философии. ООО Издательство АСТ, Москва (2003).

6. Таранов П.С.: Анатомия мудрости: 120 философов: в 2 т. Реноме, Симферополь (1998).

7. Тарасюк Л.С.: Проблема цілісності буття людини. Грані: науково-теоретичний і громадсько-політичний альманах. 9 (101), 66–71 (2013).

8. Тарасюк Л.С.: Феномен целостности как философско-антропологическая проблема. Научная перспектива: научно-аналитический журнал. (45), 76–78 (2013).

9. Тарасюк Л.С.: Цілісність і зіпсованість людини як моральна проблема. Гілея: науковий вісник : зб. наук. праць. (9), 188–190 (2013).

10. Тарасюк Л.С.: Осмысление проблемы целостности через категории «часть» и «целое». Грані: науково-теоретичний і громадсько-політичний альманах. 7 (111), 16–20 (2014).

11. Тарасюк Л.С.: Логос преобразовывает хаос (в контексте философской антропологии). Науково-практичний журнал «Актуальні проблеми філософії та соціології». 8, 127–130 (2015).

ВОЗВРАЩЕНИЕ УТЕРЯННОЙ ТАЙНЫ МИРОЗДАНИЯ

В данной статье рассматривается феномен целостности в бытие человека как один из адаптационных механизмов преодоления конфликтов как внешних, так и внутренних. Феномен андрогинности проясняет целостность личности, раскрывает ее качества в максимальном проявлении. Одним из таких механизмов есть творчество, благодаря которому человек может созидать и одухотворять свое бытие и бытие других.

Ключевые слова: *творчество, тайна, целостность, андрогинность, человек, бытие.*

LOST SECRET OF THE UNIVERSE RETURN

This article deals with phenomenon of integrity in person's being as one of the adaptive mechanisms to overcome both internal and external conflicts. Phenomenon of androgynity clarifies person's integrity, reveals its qualities in their highest possible manifestation. One of such mechanisms is creative work, thanks to it a person can create and spiritualize one's being and the being of others. Thus, exploring the concept of the mystery of creativity of the androgynous personality, we state that the following aspects of human existence naturally interpenetrate: creativity, gender, freedom, spirituality, love. These components show the integrity of the individual. A holistic personality – free, creative, loving, able to help others in the discovery of potential and its realization. But the mystery of the creativity of the individual must be considered in the context of combining with the mystery of the universe. It can be concluded that the mystery itself contains integrity, which is a reflection, a manifestation of world mystery. The integrity of the individual can be manifested through the mystery of his work. "The study is quite different depending on whether the researcher contemplates his" fragmentary content "in the rays of world mystery and the great context of the Subject, or not". The philosopher explains: if the researcher forgets the great mystery of the whole universe, if he takes the fragmentary content for the original and self-sufficient value, then he loses the secret depth both in the subject and in the experiential content. The lost mystery of the universe can be returned to man for experience and creative contemplation. That is why a person needs to restore his integrity through the act of cognition and creativity. And the meaning of androgyny is to restore integrity through creativity. The mystery will never be available for simple sensory observation. It will not be available to analytical reason.

Key words: *creative, work, secret, integrity, androgynity, person, being.*